

DERINIMO PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS TARPTAUTINIŲ SANKCIJŲ ĮSTATYMO NR. XIV-1020 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS BAUDŽIAMOJO KODEKSO 123¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 515 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TOLIAU – ĮSTATYMŲ
PROJEKTAI)

Institucija	Pastabos	Įvertinimas
Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2023-02-24 raštas Nr. (1.11 Mr)3BE-1494	Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. XIV-1020 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas) aiškinamajame rašte nurodyta, kad Projektu įvedama nauja sąvoka – „Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytos ribojamosios priemonės – apribojimų ir įpareigojimų, nustatomų ir įgyvendinamų šio įstatymo nustatyta tvarka, visuma“, tačiau pačiame projekte šis pakeitimas nenurodytas, todėl siūlytume papildyti Projektą minėta sąvoka.	Atsižvelgta iš dalies. Dėl aiškumo patikslintas Projekto aiškinamasis raštas išbraukiant, kad įvedama nauja sąvoka.
Viešųjų pirkimų tarnybos 2023-02-24 raštas Nr. 4S-211	Tarnyba yra įrašyta į Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“. Informuojame, kad 2022 m. liepos mėnesį Tarnyba kreipėsi į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministeriją su prašymu ją iš šio sąrašo išbraukti, kadangi jos funkcijos nėra orientuotos į verslo subjektų priežiūros vykdymą.	Atsižvelgta iš dalies. Įstatymo projekte patikslinta, kad poveikio priemonės gali taikyti kompetentingos institucijos, „jei jos atlieka ūkio subjektų veiklos priežiūrą kaip tai yra nustatyta Viešojo administravimo įstatyme“.

Lietuvos transporto saugos administracijos 2023-02-24 raštas Nr. 15B-1151	<p>Neišsamios poveikio priemonių dėl sankcijų nesilaikymo taikymo procedūros.</p> <p>Įstatymo projekte yra numatyta poveikio priemonių dėl tarptautinių ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymais nustatytų sankcijų (toliau – sankcijos) nesilaikymo skyrimo tvarka, tačiau ji nėra išsamiai detalizuota. Atsižvelgiant į tai, kad sankcijų taikymas Lietuvos Respublikoje nėra centralizuotas (t. y. nėra sutelktas vieno subjekto rankose, o yra priskirtas gana dideliame subjektų ratui), ir siekiant vystyti vieningą praktiką visoms procese dalyvaujančioms institucijoms, LTSA siūlo Įstatymo projektą papildyti, labiau detalizuojant jame nustatytų poveikio priemonių taikymo tvarką, įskaitant nuostatas dėl prekių arba lėšų, kurios buvo sankcijų pažeidimo dalyku ar veiklos rezultatu, konfiskavimo. Kaip gerąjį išsamios tokios tvarkos pavyzdį įvardintume Aplinkos apsaugos įstatymą</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Poveikio priemonių už tarptautinių sankcijų pažeidimus numatymas specialiajame įstatyme yra visiškai naujas reglamentavimas Lietuvoje, kuriam labai sunku rasti analogiją. Sankcijos taikomos horizontaliai, jų apimtis nėra baigtinė – taigi, kadangi nėra baigtinio sankcijų sąrašo, nėra ir baigtinio jų pažeidimų sąrašo. Be to, poveikio priemonės taikys įvairios institucijos, kurių baigtinio sąrašo nėra.</p> <p>Įvairios sankcijos savo pobūdžiu gali labai skirtis – gali būti sektorinės, individualios, nukreiptos į, pvz., transporto ribojimus. Taigi, ir jų pažeidimo pobūdis labai skirsis, kaip ir poveikio priemonės už pažeidimus taikančios institucijos.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, nėra galimybių labai detalčiai reglamentuoti Įstatymo projekte nustatytų poveikio priemonių taikymo tvarką. Poveikio priemonės už skirtingus tarptautinių sankcijų pažeidimus institucijos taikys atsižvelgdamos į jų veiklos srityje taikomų poveikio priemonių tvarką už įvairaus pobūdžio pažeidimus.</p>
	<p>Dėl atsakingų priežiūros institucijų kompetencijų pasidalinimo.</p> <p>Sistemiškai nagrinėjant Įstatymo projekto 6 str., kuriuo Įstatymas papildomas 14 str., galima teigti, kad tyrimus dėl galimai padarytų pažeidimų vykdo ir sprendimus dėl jų priima priežiūros institucija pagal veiklos sritį. Šiuo metu praktikoje dažnos situacijos, kai vienas sankcijų pažeidimas patenka į kelių priežiūros institucijų veiklos sritis. Įstatymo projektas nenumato, nei kas tokiais atvejais turėtų tirti pažeidimus ir kaip institucijos turėtų bendradarbiauti, nei kaip turėtų būtų skiriamos poveikio priemonės (įskaitant konfiskavimą) dėl tų pažeidimų, kurie padaromi viena veika ir yra priskirtini kelių institucijų kompetencijai.</p> <p>Pavyzdžiui, kokioms institucijoms reikėtų tirti sankcijų pažeidimą, jeigu sankcionuotas vežėjas vilkiku įveža sankcionuotas prekes. Šiuo atveju vieno pažeidimo elementas, t. y. sankcionuoto vežėjo atvykimas į Lietuvos Respubliką būtų LTSA kompetencijoje, o sankcionuotų prekių įvežimas Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Kaip teisingai minima, tyrimus dėl galimai padarytų pažeidimų vykdo ir sprendimus dėl jų priima priežiūros institucija pagal veiklos sritį.</p> <p>Vienu veiksmu gali būti pažeidžiamos kelios galiojančios ribojamosios priemonės. Kiekvieną iš jų tirtų ta institucija, į kurios veiklos sritį patenka atitinkamų ribojamųjų priemonių įgyvendinimo užtikrinimas. Tyrimo objektas šiuo atveju yra ne pats veiksmas, o konkretus padarytas tarptautinių sankcijų pažeidimas.</p>

	<p>departamentas). Jau dabar kyla klausimas, kaip tokiu atveju turėtų būti nagrinėjamas pažeidimas ir skiriamos poveikio priemonės. Be to, Įstatymo projekto 6 str., kuriuo Įstatymas papildomas 15 str. 1 d. 1 p. ir 2 p., tarsi suponuoja, kad gali būti taikoma dviguba atsakomybė ir nurodyto pavyzdžio atveju nustatius, kad pažeidimo objektas yra prekės, būtų taikoma poveikio priemonė – procentinė prekių vertės bauda, o pažeidimo objektui esant pačiam transportavimo faktui – bauda nuo 10000 iki 50000 eur. Tačiau norėtųsi teisinio aiškumo ne tik dėl to, ar toks yra Įstatymo projekto tikslas, bet ir taisyklių, jei tokios būtų, dėl galimo baudų subendrinimo ir pan.</p> <p>Todėl manome, kad siekiant efektyvesnės sankcijų taikymo priežiūros bei formuoti vienodą praktiką tikslinga reglamentuoti, kaip turėtų būtų koordinuojami veiksmai ir dalinamasi atsakomybe tarp priežiūros institucijų skiriant poveikio priemones.</p>	
<p>Lietuvos radijo ir televizijos komisijos 2023-02-24 raštas Nr. S-104</p>	<p>Komisija save laikytų institucija, kuri galėtų taikyti administracinę atsakomybę pagal ANK 515 straipsnį. Tai būtų dar vienas teisinis įrankis Komisijai užtikrinti savo funkcijų įgyvendinimą. ANK 589 straipsnyje yra numatyti administracinius nusižengimus tiriantys ir protokolus surašantys pareigūnai. Manytume, šiuo atveju būtų tikslinga pakeisti ANK 589 straipsnio 8 punktą, nustatant, kad Komisijos darbuotojai administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo ir pagal ANK 515 straipsnį.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Užsienio reikalų ministerija teikia tik 515-ą ANK straipsnio pakeitimo projektą, ir jis teikiamas dėl poreikio suderinti Tarptautinio sankcijų įstatymo pakeitimus su galiojančiomis ANK 515 straipsnio nuostatomis. ANK 589 straipsnio keitimas su siūlymu įrašyti naują instituciją, turinčią teisę tirti ir surašyti protokolus pagal ANK 515 straipsnį, yra ne šio įstatymo projekto keitimo tikslas, todėl turėtų būti siūlomas atskirai.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu Finansų ministerija kaip tik derina ANK pakeitimo projektą, kuriuo keičiamas ir 589 ANK straipsnis.</p>

<p>Lietuvos banko 2023-02-28 raštas Nr. S 2023/34.74.E- 4200)-12-980</p>	<p>Dėl poveikio priemonių pagal TSĮ taikymo Lietuvos banko vertinimu, būtina išsami Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. XIV-1020 pakeitimo įstatymu (TSĮPI) pakeitimo nustatytos tvarkos lyginamoji analizė, siekiant užtikrinti, kad teikiamu TSĮPI siūloma poveikių priemonių skyrimo tvarka ir poveikio priemonių dydžiai būtų suderinami su Lietuvos banko įstatymo ir (arba) kitų sektorinių finansų rinką reglamentuojančių įstatymų nuostatomis, o TSĮ nustatyta tvarka taikomos poveikio priemonės apimtų tiek konkrečių tarptautinių sankcijų (ir, jei tokios nustatomos, ribojamųjų priemonių) pažeidimus, tiek pažeidimus nustatant ir vykdant FRD vidaus kontrolės priemonės, skirtas įgyvendinti tarptautines sankcijas. Tokios išsamios analizės ir atitinkamų TSĮ projekto pakeitimo pasiūlymų pateikti per URM nustatytą terminą (iki 2023 m. vasario 24 d.) Lietuvos bankas neturi galimybės, todėl prašome pratęsti Projektų derinimo terminą ar nustatyti papildomą Projektų derinimo etapą, kurio metu Lietuvos bankas galėtų pateikti pastabas ir su jau egzistuojančiomis teisės normomis suderinamus pasiūlymus.</p> <p>Tuo atveju, jei derinimo terminas nebūtų pratęstas ar nebūtų numatomas papildomas Projektų derinimo etapas, siekiant didesnio reguliavimo aiškumo, t. y. kad Lietuvos bankas ir toliau atlikdamas priežiūrą ir nustatęs, kad prižiūrimi FRD netinkamai laikosi TSĮ 4 straipsnio reikalavimų, turės galimybę poveikio priemonės taikyti finansų rinką reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka (t. y. aukščiau minėta tvarka), siūlytume numatyti nuostatas, neapimančias Lietuvos banko ir Lietuvos banko taikomų poveikio priemonių, sukonkretinant Tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. XIV-1020 pakeitimo projekto 6 straipsnyje teikiamą TSĮ 14 straipsnio 1 dalies redakciją ir išdėstyti jį taip:</p> <p>„1. Juridinių asmenų padarytus šio įstatymo pažeidimus tiria šio įstatymo 11 straipsnio 3, 4 ir 5 dalyje nurodytos kompetentingos institucijos, jei jos yra įtrauktos į Vyriausybės patvirtintą Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų sąrašą, ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau –</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymų projektus siekiama priimti kuo greičiau, ir derinimo termino pratęsimas nėra galimas, Įstatymo projektas patikslintas atsižvelgiant į Lietuvos banko siūlymus.</p>
---	---	---

	<p>poveikio priemonės taikančios institucijos)“.</p>	
	<p>Dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo</p> <p>Lietuvos bankas FRD poveikio priemonės taiko remdamasis LBI, PPTFPĮ ir finansų rinką reglamentuojančiais įstatymais, be to, ANK 515 straipsnyje įtvirtinti baudų dydžiai neatitinka Lietuvos banko FRD skiriamų baudų dydžių. Todėl vadovaujantis esamu teisiniu reguliavimu, inicijuoti papildomą procedūrą dėl administracinio pažeidimo vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) nuostatomis nėra tikslinga, proporcinga ir efektyvu. Kadangi Projektas yra siūloma keiti ANK 515 straipsnyje įtvirtintą nuostatą, numatančią baudas už tarptautinių sankcijų pažeidimus, siūlome pašalinti Lietuvos banką iš sąrašo institucijų, galinčių taikyti ANK 515 straipsnyje nustatytą administracinę nuobaudą, pakeičiant ANK 589 straipsnio 7 punkto nuostatą ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„7) Lietuvos banko – dėl šio kodekso 196 straipsnio 2 dalyje, 198, 221, 222, 224, 505, 507,—~~515~~ straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad Užsienio reikalų ministerija teikia tik ANK 515 straipsnio keitimo projektą, ANK 589 straipsnio keitimas nėra šio projekto tikslas ir Užsienio reikalų ministerija neturi kompetencijos siūlyti pašalinti Lietuvos banką iš sąrašo institucijų, galinčių taikyti ANK 515 straipsnyje nustatytą administracinę nuobaudą.</p>

	<p>Dėl Projektuose vartojamų sąvokų</p> <p>Projektais, be kita ko, nustatoma Lietuvos Respublikos ribojamųjų priemonių nustatymo tvarka. Atkreiptinas dėmesys, kad apibūdinant tarptautines sankcijas sąvoka „ribojamosios priemonės“ TSĮ šiuo metu nėra vartojama, nepaisant to, kad Europos Sąjungos teisės aktais priimtose sankcijos (remiantis TFEU 215 straipsniu) Europos Sąjungos teisės aktuose yra vadinamos „ribojamosiomis priemonėmis“. Atsižvelgiant į tai, įvedus naują sąvoką (pavadinimą) būtent Lietuvos Respublikos (nacionalinių) sankcijų kontekste, manytina, FRD ir kitiems subjektams toks sąvokų vartojimas gali būti painus ar nesuprantamas. Siekiant suvienodinti sąvokas, išlaikyti TSĮ vientisumą ir aiškumą, siūlome Projektuose sąvoką „Lietuvos Respublikos ribojamosios priemonės“ (ir kt. tame pačiame kontekste naudojamas formuluotes) pakeisti sąvoka „Lietuvos Respublikos sankcijos“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad tiek sąvoka „sankcijos“, tiek „ribojamosios priemonės“ nėra griežtai apibrėžtos, tai yra bendriniai žodžiai ir vartojami kaip sinonimai. Vis dėl to sąvoka „sankcijos“ gali būti suprata siauresne apimtimi, kaip visiškai atitinkanti tarptautiniuose sankcijas reglamentuojančiuose teisės aktuose ir kalboje įsitvirtinusią sąvoką. Tuo tarpu sąvoka „ribojamosios priemonės“ yra bendresnė ir šiame įstatymo projekte yra naudojama siekiant atskleisti galimai platesnę sąvokos apimtį, kas paprastai tarptautinėje erdvėje nebūtų laikoma „sankcijomis“.</p>
<p>Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2023 m. vasario 27 d. raštas Nr. 3-787.</p>	<p>Teisės akto pavadinimas turi glaustai atspindėti jo reguliavimo dalyką. Siūlomas pakeitimas prieštarauja įstatymo pavadinimui, nes plečiama įstatymo reguliavimo sritis, siūloma reglamentuoti ne tik tarptautinių sankcijų, bet ir nacionalinių sankcijų sritį, sudarant galimybę Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyti ribojamąsias priemones. Viena teisės akte turi būti reguliuojami tie patys teisiniai santykiai, siūlytina įvertinti galimybę parengti atskirą Lietuvos Respublikos nacionalinių sankcijų įstatymą, reguliuojantį bendrojo pobūdžio nuostatas, susijusias su nacionalinėmis ribojamosiomis sankcijomis.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tarptautinės sankcijos ir įstatymais nustatytos ribojamosios priemonės savo įgyvendinimo, veikimo esmė yra beveik identiškos, skiriasi tik jų nustatymo tvarka ir pats turinys. Atsižvelgiant į tai ir siekiant aiškumo, paprastumo, bei, kad panašių teisinių santykių reglamentavimas nebūtų išplėstas per kelis teisės aktus, galimybė LR įstatymais nustatyti ribojamąsias priemones yra įtvirtinama galiojančiame Tarptautinių sankcijų įstatyme.</p>

	<p>Konstitucijoje ne tik yra įtvirtintas principas, kad tais atvejais, kai nacionalinis teisės aktas nustato tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruoja su nustatytuoju tarptautinėje sutartyje, turi būti taikoma tarptautinė sutartis, bet ir – Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės atžvilgiu – yra <i>expressis verbis</i> nustatyta kolizijos taisyklė, įtvirtinanti Europos Sąjungos teisės aktų taikymo pirmenybę tais atvejais, kai ES teisės nuostatos, kylančios iš sutarčių, kuriomis grindžiama ES, konkuruoja su teisiniu reguliavimu, nustatytuoju Lietuvos nacionaliniuose teisės aktuose. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo doktrinoje nustatyta, kad ES teisė turi absoliučią viršenybę prieš valstybių narių nacionalinės teisės aktus. Nacionalinėje teisėje sudarant galimybę Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyti ribojamąsias priemones (toliau – ribojamosios priemonės), nenustatant konkretaus subjekto, vertinančio Lietuvos Respublikos ribojamųjų priemonių atitiktį tarptautinėms sutartims ir ES teisės atžvilgiu galimai nebus tinkamai užtikrintas tarptautinių įsipareigojimų vykdymas ir atitiktis ES teisei.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projekte numatyta, kad įstatymo projektą dėl ribojamųjų priemonių nustatymo teikia ministras pagal veiklos sritį, taigi, teisės aktas turi būti rengiamas ir derinamas vadovaujantis visomis Lietuvoje galiojančiomis teisėkūros taisyklėmis. Atkreiptinas dėmesys, kad derinant bet kokio įstatymo projektą, institucijos pagal kompetenciją turi užtikrinti, kad projektai neprieštarautų kitiems LR teisės aktams, taip pat atitiktų Lietuvos įsipareigojimus pagal tarptautines sutartis ir ES teisę.</p>
	<p>Atkreiptinas dėmesys, kad TSĮ projekte įtvirtinama sąvoka „ribojamosios priemonės“, kurios turinys yra neaiškus, neaiškus santykis tarp ribojamos priemonės ir tarptautinės sankcijos hierarchijos aspektu. Įstatymuose vartojamų sąvokų turinys gali būti apibrėžiamas (<i>inter alia</i> aiškinamas) tik įstatymu. TSĮ projekto 2 straipsnis nepapildytas 3 dalimi, tikslintina ir teisinės technikos aspektu, nes keistinas visas straipsnis.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad tiek sąvoka „sankcijos“, tiek „ribojamosios priemonės“ nėra griežtai apibrėžtos, tai yra bendriniai žodžiai ir vartojami kaip sinonimai. Vis dėl to sąvoka „sankcijos“ gali būti suprantama kaip atitinkanti tarptautiniuose sankcijas reglamentuojančiuose teisės aktuose ir kalboje įsitvirtinusių sąvoką. Tuo tarpu sąvoka „ribojamosios priemonės“ yra bendresnė ir šiame įstatymo projekte yra naudojama siekiant atskleisti galimai platesnę sąvokos apimtį ir Lietuvos Respublikos įstatymais numatytas įvairesnio pobūdžio ribojamąsias priemones.</p>
	<p>Siekiant teisinio aiškumo <i>inter alia</i> reikia nustatyti, kada teritorijai taikomas specialaus zonos statusas, nes visos bendrojo pobūdžio nuostatos turi būti nustatytos įstatyme.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad Įstatymo 2 straipsnyje apibrėžta sąvoka „Subjektas, kuriam taikomos sankcijos“, jau yra galiojančiame įstatyme ir yra įtraukta į terminų banką, todėl šiuo atveju nekeistina.</p>

	<p>Nustatant, kad pasiūlymus dėl tarptautinių sankcijų gali teikti ne tik TSĮ 11 straipsnyje nurodytos kompetentingos institucijos, bet visos Lietuvos Respublikos institucijos, pažymėtina, kad institucijos gali veikti tik pagal kompetenciją, teisės aktais turi būti pakankamai aiškiai apibrėžta valstybės institucijų diskrecija, susijusi su ribojamųjų sankcijų nustatymu, ir koku būdu institucijos šią diskreciją įgyvendina. Galima situacija, kad kilus poreikiui nustatyti ribojamąją priemonę nebus aiškaus subjekto, rengiančio ribojamosios priemonės nustatymo įstatymo projektą, pagal atitinkamą valdymo sritį, nes ribojamoji priemonė nesusijusi su ministerijų veiklos sritimis arba susijusi su kelių ministrų valdymo sritimis. Rekomenduotina TSĮ projekte nustatyti, kad „Jeigu tam tikrų ribojamųjų priemonių nustatymas ir įgyvendinimas patenka į kelių ministerijų veiklos sritis arba nepatenka į nė vienos ministerijos valdymo sritį, Vyriausybė paskiria kompetentingą tų ribojamųjų sankcijų įgyvendinimą užtikrinančią instituciją.“</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Sankcijos yra horizontali sritis, ir aktuali visoms Lietuvos Respublikos institucijoms. Atsižvelgiant į tai ir keičiamas Įstatymo 5 straipsnis nurodant, kad ne tik kompetentingos, bet visos Lietuvos Respublikos institucijos, gali teikti siūlymus dėl sankcijų nustatymo. Užsienio reikalų ministerija jau yra gavusi indikacijų iš institucijų, kurios būtų norėjusios teikti siūlymus dėl sankcijų nustatymo pagal savo kompetenciją, tačiau negalėjo formaliai to padaryti dėl reglamentavimo trūkumo Įstatymo 5 straipsnyje. Nėra tikslo apriboti šių siūlymų teikimą tik kompetentingų institucijų atžvilgiu, nes sprendimus dėl sankcijų siūlymo tarptautinėms organizacijoms, ES priims viena institucija – Užsienio reikalų ministerija, todėl decentralizacijos nebus.</p>
	<p>Neaiškus subjektas, kuris nustato, kad yra neužtikrinti Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesai ir nepasiekti kiti TSĮ 1 straipsnyje nurodyti tikslai. Minimos nuostatos turi būti įtvirtintos TSĮ.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projekte numatyta, kad įstatymo projektą dėl ribojamųjų priemonių nustatymo teikia ministras pagal veiklos sritį, teisės aktas turi būti rengiamas ir derinamas vadovaujantis visomis Lietuvoje galiojančiomis teisėkūros taisyklėmis. Taigi, derinant įstatymo projektą, institucijos pagal kompetenciją turi užtikrinti, kad projektų teikimo pagrindas atitinka tuo, kurie yra numatyti teisės aktuose - šiuo atveju, nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesus.</p>

	<p>Aiškinamajame rašte nėra pagrindimo, kodėl kompetentingos institucijos keičiamos į Lietuvos Respublikos institucijas (plečiamas subjektų ratas), galinčias Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai teikti siūlymus dėl Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka rengiamų ir teiktinų pasiūlymų Europos Sąjungai, Jungtinėms Tautoms ir kitoms tarptautinėms organizacijoms, kurių narė yra arba kuriose dalyvauja Lietuvos Respublika, nustatyti, keisti ar atšaukti tarptautines sankcijas, atkreiptinas dėmesys, neatlikta analizė, kiek šių subjektų yra ir kokių pagrindu institucijos veiks, koks jų tarpusavio santykis ir kiek imperatyvūs teikiami siūlymai Užsienio reikalų ministerijai.</p>	<p>Neatsižvelgta. Sankcijos yra horizontali sritis, ir aktuali visoms Lietuvos Respublikos institucijoms. Todėl keičiamas Įstatymo 5 straipsnis nurodant, kad ne tik kompetentingos, bet visos Lietuvos Respublikos institucijos, gali teikti siūlymus dėl sankcijų nustatymo. Užsienio reikalų ministerija jau yra gavusi indikacijų iš institucijų, kurios būtų norėjusios teikti siūlymus dėl sankcijų nustatymo pagal savo kompetenciją, tačiau negalėjo formaliai to padaryti dėl reglamentavimo trūkumo Įstatymo 5 straipsnyje. Nėra tikslo apriboti šių siūlymų teikimą tik kompetentingų institucijų atžvilgiu, nes sprendimus dėl sankcijų siūlymo tarptautinėms organizacijoms, ES teiks viena institucija – Užsienio reikalų ministerija.</p>
	<p>Siūlome patikslinti TSĮ 12 straipsnio 2 dalį ir nustatyti institucijas, kurios Užsienio reikalų ministerijai teikia informaciją apie tarptautinių sankcijų įgyvendinimą, kuri reikalinga pateikti Europos Sąjungos institucijoms, Jungtinėms Tautoms ir kitoms tarptautinėms organizacijoms, kurių nustatytos tarptautinės sankcijos yra įgyvendinamos. Nėra aišku, kodėl šio straipsnio pakeitimu atsisakoma "tarptautinių sankcijų" sąvokos vartojimo ir pasirenkama bendrinė "sankcijų" sąvoka, kai tuo tarpu, analogiškai pakeitimai TSĮ 12 straipsnio 1 ir 2 dalyse neatliekami. Jei sąvoka "sankcijos" apima ir tarptautines sankcijas ir ribojamąsias priemones, siūlytume tai apibrėžti vartojamose sąvokose ir suvienodinti vartojamas sąvokas.</p>	<p>Neatsižvelgta. Įstatymo 12 straipsnio 3 dalies keitimas yra juridinės technikos dalykas – keičiama ne sąvoka „tarptautinės sankcijos“, o sąvoka (apibrėžta įstatymo 2 straipsnyje) – „subjektas, kuriam taikomos sankcijos“.</p>
	<p>Rekomenduotina nurodyti tikslią instituciją, į kurią kompetentingos institucijos, kurios yra nurodytos šio įstatymo 11 straipsnyje kreipiasi, bet kurių darbuotojams nėra suteikta teisė vykdyti administracinių nusižengimų teiseną arba pradėti ikiteisminį tyrimą, visą turimą informaciją, susijusią su galimai padarytu administraciniu nusižengimu ar baudžiamuoju nusikaltimu.</p>	<p>Neatsižvelgta. Atsižvelgiant į tai, kad teisė pradėti administracinių nusižengimų teiseną arba pradėti ikiteisminį tyrimą pagal Įstatymo projektą priskirta ne vienai institucijai, nėra galimybių nurodyti vieną tikslią instituciją, į kurią kreiptųsi kompetentingos institucijos ir perduotų visą turimą informaciją, susijusią su galimai padarytu administraciniu nusižengimu ar baudžiamuoju nusikaltimu.</p>
	<p>Atkreiptinas dėmesys, kad apskundimo tvarkos nustatymas – ne šio įstatymo reguliavimo dalykas.</p>	<p>Neatsižvelgta. Įstatymo projekte nėra detalai aptariama apskundimo tvarka, o tik</p>

		nurodoma asmens teisė sprendimą apskųsti.
	Siekiant teisinio aiškumo rekomenduotina TSĮ projekte nustatyti priežiūros institucijos sąvoką.	Atsižvelgta iš dalies. Siekiant aiškumo, sąvoka „priežiūros institucija“ pakeista į „poveikio priemonės taikanti institucija“.
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2023-02-27 raštas Nr. 1D-1077	<p>Pabrėžtina, kad TSĮ yra pildomas nuostatomis, kurios nustato ne tarptautinių sankcijų, bet nacionalinių ribojamųjų priemonių statusą, jų taikymą ir kitus susijusius klausimus. T.y. atlikus siūlomus įstatymo pakeitimus įstatymo pavadinimas nebeatitiks jo turinio. Atsižvelgiant į tai turėtų būti taip pat tikslinamas įstatymo pavadinimas.</p> <p>Taip pat nėra aišku, kodėl buvo pasirinktas terminas „Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytos ribojamosios priemonės“. Pabrėžtina, kad pvz. 2014 m. kovo 17 d. Reglamentas (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi, taip pat vartoja terminą ribojamosios priemonės. Tačiau į Lietuvos teisę šis terminas persikelia bei Lietuvos teisinėje sistemoje šiame kontekste jau yra tapęs įprastu (ir TSĮ yra vartojamas) sankcijų terminas. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis teisės sistemiškumo poreikiais, siūlytume vartoti sankcijos terminą ir kalbant apie nacionalines ribojamąsias priemones. Tokiu atveju įstatymas galėtų vadintis Tarptautinių ir nacionalinių sankcijų įstatymu.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Tarptautinių sankcijų įstatymo pavadinimas nekeičiamas siekiant atspindėti jo esmę ir neapsunkinti – pakeitimais atsiranda tik vienas papildomas skyrius, reglamentuojantis ribojamųjų priemonių nustatytą Lietuvos Respublikos įstatymais, tuo tarpu sankcijų įgyvendinimas, poveikis sandoriams ir prievolėms ir kitoms nuostatomis lieka tas pats. Pažymėtina, kad analogiškas tarptautinių sankcijų įstatymo struktūrizavimas ir pavadinimas yra ir kitose užsienio šalyse, pvz., Estijoje.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad tiek sąvoka „sankcijos“, tiek „ribojamosios priemonės“ nėra griežtai apibrėžtos, tai yra bendriniai žodžiai ir vartojami kaip sinonimai. Vis dėl to sąvoka „sankcijos“ gali būti suprata siauresne apimtimi, kaip visiškai atitinkanti tarptautiniuose sankcijas reglamentuojančiuose teisės aktuose ir kalboje įsitvirtinusių sąvoką. Tuo tarpu sąvoka „ribojamosios priemonės“ yra bendresnė ir šiame įstatymo projekte yra naudojama siekiant atskleisti galimai platesnę sąvokos apimtį, kas paprastai tarptautinėje erdvėje nebūtų laikoma „sankcijomis“.</p>
	TSĮ projektu siūlomo naujo 6 ¹ straipsnio 4 dalies atsisakytina, kaip perteklinės, nes tuo atveju, jei įstatymas dėl ribojamųjų priemonių nustatymo nustatys kokius nors kriterijus, apibrėžiančius subjektus, kuriems taikomos nacionalinės sankcijos, tai šis įstatymas pagal bendrą teisinę logiką turės ir nustatyti atitinkamų kriterijų taikymo praktikoje tvarką (arba įpareigoti tai padaryti Vyriausybę ar jos įgaliotą instituciją)	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo projekto 6¹ straipsnyje yra aptartos esminės ribojamųjų priemonių Lietuvos Respublikos įstatymais nustatymo nuostatos. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad ribojamosios priemonės nustatomos įstatymu, tuo tarpu 4 dalis patikslina, kad gali būti atveju, kai įstatymas nustatys tik kriterijus, o jau konkretūs sankcijų objektai bus įvardinti poįstatyminiame teisės akte. Manytina, kad ši tokią galimybę įtvirtinanti nuostata turėtų likti šiame bendrus ribojamųjų priemonių nustatymo principus nustatančiame straipsnyje.</p>

	<p>Keičiamoje 12 straipsnio 3 dalyje siūloma nustatyti, kad fiziniai ir juridiniai asmenys tarptautinių sankcijų įgyvendinimo tikslais turi teisę keisti informaciją apie subjektą, kuriam taikomos sankcijos. Pabrėžtina, kad taip pakeitus įstatymą, būtų neaišku, kaip taikyti šią normą, nes sąvoka „sankcijos“ jame apibrėžta nėra (yra tik „tarptautinės sankcijos“ ir, potencialiai, „Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytos ribojamosios priemonės“ / „nacionalinės sankcijos“). Norint vartoti įstatyme „sankcijų“ terminą kaip kumuliatyvų (apimančių tiek tarptautines tiek nacionalines sankcijas), būtina atitinkamą sąvoką apibrėžti arba įvesti tekste atitinkamą sutrumpinimą.</p>	<p>Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad Įstatymo 12 straipsnio 3 dalies keitimas yra juridinės technikos dalykas – keičiama ne sąvoka „tarptautinės sankcijos“, o sąvoka (apibrėžta įstatymo 2 straipsnyje) – „subjektas, kuriam taikomos sankcijos“.</p>
	<p>Siūlytina tikslinti TSĮ V skyriaus pavadinimą (bei atitinkamas nuostatas šio skyriaus straipsniuose). Pabrėžtina, kad šis skyrius reglamentuoja atsakomybę už sankcijų pažeidimus, kurie kils ne tik iš šio įstatymo (t.y. bus šio įstatymo pažeidimai), bet ir iš kitų įstatymų (pvz. kartu teikiamo Lietuvos Respublikos ribojamųjų priemonių reaguojant į vykdomą karinę agresiją prieš Ukrainą nustatymo įstatymo). Atitinkamai tiek skyriaus pavadinimas, tiek atitinkamos jo normos turėtų kalbėti ne tiek apie įstatymo (t.y. TSĮ) pažeidimą, kiek apie tarptautinių bei nacionalinių sankcijų pažeidimus.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad nors V skyrius žvelgiant į pavadinimą turėtų reglamentuoti atsakomybę už visus pažeidimus (tiek tarptautinių tiek nacionalinių sankcijų), bet praktiškai jame apibrėžiama atsakomybė tik už nacionalinių sankcijų pažeidimą</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Siekiant aiškumo, patikslinta, kad poveikio priemonės skiriamos už tarptautinių sankcijų pažeidimus (o ne įstatymo pažeidimus). V skyrius reglamentuoja atsakomybę tiek už tarptautinių sankcijų, tiek už LR įstatymais nustatytų ribojamųjų priemonių pažeidimus.</p>
	<p>Pažymėtina, kad iš keičiamo TSĮ 16 straipsnio nuostatų, kurios reglamentuoja šio įstatymo pažeidimų tyrimą ir sprendimų priėmimą (toliau – Tyrimas), neaišku, ar Tyrimo procesas būtų žodinis, rašytinis, ar būtų šaukiamas posėdis, siekiant išnagrinėti pažeidimą, kaip asmenys, kuriems taikoma poveikio priemonė (priemonės), būtų informuojami apie pažeidimo svarstymo vietą ir laiką, ar šių asmenų dalyvavimas (atvykimas) būtų privalomas</p>	<p>Neatsižvelgta. Poveikio priemonių už tarptautinių sankcijų pažeidimus numatymas specialiajame įstatyme yra visiškai naujas reglamentavimas Lietuvoje, kuriam labai sunku rasti analogiją. Sankcijos taikomos horizontaliai, jų apimtis nėra baigtinė – taigi, kadangi nėra baigtinio sankcijų sąrašo, nėra ir baigtinio jų pažeidimų sąrašo. Be to, poveikio priemonės taikys įvairios institucijos, kurių baigtinio</p>

	<p>siekiant priimti sprendimus po Tyrimo užbaigimo. Atsižvelgiant į keičiamo TSĮ 15 straipsnyje siūlomus nustatyti sankcijų (baudų) dydžius ir siekiant teisinio aiškumo bei asmenų, kuriems taikoma poveikio priemonė (priemonės), procesinių garantijų užtikrinimo, siūlytina šioje pastaboje nurodytais aspektais papildyti keičiamo TSĮ 16 straipsnį.</p>	<p>sąrašo nėra.</p> <p>Įvairios sankcijos savo pobūdžiu gali labai skirtis – gali būti sektorinės, individualios, nukreiptos į, pvz., transporto ribojimus. Taigi, ir jų pažeidimo pobūdis labai skirsis, kaip ir poveikio priemonės už pažeidimus taikančios institucijos.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, nėra galimybių labai detalai reglamentuoti Įstatymo projekte nustatytų poveikio priemonių taikymo tvarką. Poveikio priemonės už skirtingus tarptautinių sankcijų pažeidimus institucijos taikys atsižvelgdamos į jų veiklos srityje taikomų poveikio priemonių tvarką už įvairaus pobūdžio pažeidimus.</p>
<p>Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2023-02-26 raštas Nr. (1.6Mr) 2T-219</p>	<p>TSĮ projekte dėstomoje 6¹ straipsnio 2 dalyje nustatomas decentralizuotas ribojamųjų priemonių nustatymo ir atšaukimo mechanizmas, kas sąlygotų, kad valstybės mastu nebūtų vienos atsakingos institucijos.</p> <p>TSĮ projekte dėstomoje 6¹ straipsnio 2 dalyje atsisakytina pridėtinės vertės nesukuriančių žodžių „pagal atitinkamos valdymo srities ministro teikimą“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įstatymo 6¹ straipsnio 2 dalies nuostata, kad įstatymo projektas teikiamas pagal atitinkamos valdymo srities ministro teikimą, skirta užtikrinti, kad kaip tik būtų aiškumas, kas būtų atsakingas siekiant priimti vieną ar kitą ribojamąją priemonę tam tikroje srityje. Pažymėtina, kad konkrečios ribojamosios priemonės gali būti nustatytos įvairiose srityse, jos yra horizontalus dalykas, todėl kiekviena ministerija turi turėti galimybę siūlyti ribojamąsias priemones savo veiklos srityje.</p>
	<p>Siūlytina įvertinti, ar TSĮ projekte dėstomoje 12 straipsnio 3 dalyje nurodoma teisė keistis informacija neturėtų būti taikoma ir subjektų, kuriems nustatytos ribojamosios priemonės atžvilgiu.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad Įstatymo 12 straipsnio 3 dalies keitimas yra juridinės technikos dalykas – keičiama ne sąvoka „tarptautinės sankcijos“, o sąvoka (apibrėžta įstatymo 2 straipsnyje) – „subjektas, kuriam taikomos sankcijos“.</p>
	<p>Manytina, kad būtų tikslinga ES siūlomos direktyvos dėl nusikalstamų veikų apibrėžties ir sankcijų už Sąjungos ribojamųjų priemonių pažeidimus projekto 3 straipsnyje nurodytus ribojamųjų priemonių pažeidimų ir apėjimų atvejus perkelti į TSĮ projektą, taip aiškiai nurodant, už kokius konkrečiai pažeidimus gali būti taikomos TSĮ projekte nurodytos poveikio priemonės.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad direktyvos projekte nurodyti ribojamųjų priemonių pažeidimų ir apėjimų atvejai daugiausiai yra orientuoti į ES tarptautinių sankcijų įgyvendinimą. Tuo tarpu Įstatymo projekto V skyrius reglamentuoja pažeidimus ir atsakomybę tiek už tarptautinių sankcijų, tiek už LR įstatymais nustatytų ribojamųjų priemonių pažeidimus. Taigi, šiame etape sudėtinga išvardinti baigtinį sąrašą sankcijų pažeidimų, ir siekiant tikslumo bei kad tai neįneštų papildomos painiavos, šiame etape siūloma apsiriboti bendresne nuostata, kas tai yra sankcijų pažeidimas – „neteisėtas asmens elgesys, kuriuo pažeidžiamos tarptautinės sankcijos tyčia arba dėl neatsargumo“.</p>

	<p>TSĮ projekte dėstomoje 15 straipsnio 4 dalyje siūloma nustatyti, kad prekių arba lėšų, kurios buvo tarptautinių sankcijų pažeidimo dalyku ar veiklos rezultatu, konfiskavimas vykdomas priežiūros institucijos, skiriančios šią poveikio priemonę juridiniam asmeniui, nustatyta tvarka. Atsižvelgus į tai, kad juridinių asmenų padarytus šio įstatymo pažeidimus pavesta tirti šio įstatymo 11 straipsnyje nurodytoms kompetentingos institucijos, toks siūlomas teisinis reguliavimas reikštų, kad visos šios institucijos, turėtų nustatyti konfiskavimo vykdymo tvarkas. Manytina, kad siūlomas teisinis reguliavimas nederą su teisėkūros aiškumo, efektyvumo principais. Todėl siūlytina turto konfiskavimo vykdymo, taip pat konfiskuoto turto realizavimo tvarką įtvirtinti TSĮ.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Poveikio priemonių už tarptautinių sankcijų pažeidimus numatymas specialiajame įstatyme yra visiškai naujas reglamentavimas Lietuvoje, kuriam labai sunku rasti analogiją. Sankcijos taikomos horizontaliai, jų apimtis nėra baigtinė – taigi, kadangi nėra baigtinio sankcijų sąrašo, nėra ir baigtinio jų pažeidimų sąrašo. Be to, poveikio priemonės taikys įvairios institucijos, kurių baigtinio sąrašo nėra.</p> <p>Įvairios sankcijos savo pobūdžiu gali labai skirtis – gali būti sektorinės, individualios, nukreiptos į, pvz., transporto ribojimus. Taigi, ir jų pažeidimo pobūdis labai skirsis, kaip ir poveikio priemonės už pažeidimus taikančios institucijos.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, nėra galimybių labai detalai reglamentuoti Įstatymo projekte nustatytų poveikio priemonių taikymo tvarką. Poveikio priemonės už skirtingus tarptautinių sankcijų pažeidimus institucijos taikys atsižvelgdamos į jų veiklos srityje taikomų poveikio priemonių tvarką už įvairaus pobūdžio pažeidimus.</p>
	<p>Diskutuotina, ar visos TSĮ projekto dėstomoje 16 straipsnio 11 dalyje nurodytos aplinkybės išties gali būti vertinamos kaip sunkinančios. Pažymėtina, kad, atsižvelgiant į direktyvos projekto 3 straipsnio h punkto nuostatas bei jose įtvirtintų ribojamųjų priemonių apėjimų pobūdį bei turinį (kurie, kaip minėta, nesant didelės žalos požymio, reikalingo baudžiamosios atsakomybės taikymui, galėtų būti vertinami kaip administraciniai nusižengimai TSĮ projekto kontekste), manytina, kai kurios TSĮ projekto dėstomoje 16 straipsnio 11 dalies nurodytos aplinkybės (pavyzdžiui, 16 straipsnio 11 dalies 1, 2, 5 punktai) vertintinos ne kaip administracinį nusižengimą sunkinančios aplinkybės, o kaip atskiri savarankiški tarptautinių sankcijų (ribojamųjų priemonių) pažeidimai/apėjimai.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad nėra atskirai išvardinami konkretūs ir savarankiški tarptautinių sankcijų (ribojamųjų priemonių) pažeidimai/apėjimai, nėra tikslinga neįvardinti galimai sunkinančių pažeidimo aplinkybių, nes tokiu atveju jie nebūtų traktuojami kaip papildomi tarptautinių sankcijų pažeidimai, ir neužtrauktų sugriežtintos poveikio priemonės, kaip yra dabar (įvardijus tam tikrus veiksmus kaip sunkinančias aplinkybes).</p>